

STANDAARDTRAJECT

Binnenvaart en beperkte kustvaart dual

1. Inhoud standaardtraject

Het standaardtraject voor de opleiding binnenvaart en beperkte kustvaart dual leidt tot de onderwijskwalificatie binnenvaart en beperkte kustvaart dual die algemene vorming en de erkende beroepskwalificatie matroos binnenscheepvaart (2017 – niveau 3) omvat.

In de algemene vorming worden zowel de vakgebonden als de vakoverschrijdende eindtermen meegenomen.

2. Opbouw standaardtraject

Het standaardtraject is opgebouwd uit 5 clusters die sequentieel of onafhankelijk van elkaar gevolgd kunnen worden. De activiteiten van de beroepskwalificatie matroos binnenscheepvaart vormt de basis voor de clustering. Per cluster van activiteiten worden eveneens de vaardigheden en bijhorende kenniselementen opgenomen. De geselecteerde kennis moet steeds in functie van de activiteiten gerealiseerd worden.

De descriptorelementen context, autonomie en verantwoordelijkheid gelden als algemeen kader voor de volledige opleiding. De beroepsgerichte vorming bevat algemene activiteiten en 4 clusters van kernactiviteiten. De algemene vorming bestaat uit 1 cluster.

2.1 CLUSTERS

Een cluster is een geheel van inhoudelijk samenhangende competenties. Clusters kunnen een verschillende omvang hebben, sequentieel of onafhankelijk van elkaar gevolgd worden en in een lineair of modulair traject aangeboden worden.

Het standaardtraject bestaat uit de volgende clusters:

- Algemene vorming
- Vaar- en koppeltechnieken

- Laden en lossen
- Onderhoud
- Veiligheid

2.2 CERTIFICERING

Naargelang het evaluatieresultaat leidt de opleiding binnenvaart en beperkte kustvaart dual tot de meest gunstige studiebekrachtiging:

- een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, bewijs van onderwijskwalificatie “binnenvaart en beperkte kustvaart dual” niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en niveau 3 van het Europese kwalificatiekader, met inbegrip van beroepskwalificatie “matroos binnenscheepvaart” niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur
- een certificaat, bewijs van beroepskwalificatie “matroos binnenscheepvaart” niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en niveau 3 van het Europese kwalificatiekader
- een attest van verworven competenties, bewijs van competenties

2.3 ALGEMENE VORMING

Alle vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen voor het eerste en tweede leerjaar van de derde graad bso zijn opgenomen in het standaardtraject. Per onderdeel is een link opgenomen naar het overzicht van de eindtermen.

De eindtermen die geïntegreerd kunnen worden in de beroepsgerichte vorming, worden indicatief vermeld in de rubriek ‘Link algemene vorming-beroepskwalificatie’.

Project algemene vorming

<http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/derde-graad/bso/vakgebonden/eerste-en-tweede-leerjaar/project-algemene-vorming/eindtermen.htm>

Moderne vreemde talen Frans – Engels

<http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/derde-graad/bso/vakgebonden/eerste-en-tweede-leerjaar/moderne-vreemde-talen-frans-engels/eindtermen.htm>

Lichamelijke opvoeding (niet van toepassing voor dbso en leertijd)

[http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/derde-
graad/bsv/vakgebonden/eerste-en-tweede-leerjaar/lichamelijke-opvoeding/eindtermen.htm](http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/derde-
graad/bsv/vakgebonden/eerste-en-tweede-leerjaar/lichamelijke-opvoeding/eindtermen.htm)

Vakoverschrijdende eindtermen

<http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/vakoverschrijdend/index.htm>

Link algemene vorming – beroepskwalificatie

Vakgebonden eindtermen – Project algemene vakken (PAV)
<p>Functionele taalvaardigheid</p> <ol style="list-style-type: none">1. De leerlingen kunnen uit mondelinge en schriftelijke informatie de essentie halen.2. De leerlingen kunnen over die informatie reflecteren en ze evalueren.3. De leerlingen kunnen ingewonnen informatie mondeling gebruiken.4. De leerlingen kunnen mondeling argumenteren.5. De leerlingen kunnen eenvoudige informatie schriftelijk formuleren.6. De leerlingen kunnen zich mondeling duidelijk uiten.
<p>Functionele rekenvaardigheid</p> <ol style="list-style-type: none">7. De leerlingen kunnen evenredigheden functioneel toepassen met o.a.: het principe van de regel van drieën, percentrekenen, schaalgebruik.8. De leerlingen kunnen in praktische situaties de verworven wiskundige denkmethodes uit de tweede graad zelfstandig toepassen (o.a. ordenen, schematiseren, structureren).9. De leerlingen kunnen in functionele situaties op adequate wijze spontaan en zelfstandig metingen uitvoeren.10. De leerlingen kunnen spontaan en zelfstandig metingen, rekeningen en bewerkingen controleren.
<p>Functionele informatieverwerving en -verwerking</p> <ol style="list-style-type: none">11. De leerlingen kunnen relevante informatie in concrete situaties vinden, selecteren en gebruiken.12. De leerlingen kunnen informatie uit uiteenlopend tekstmateriaal begrijpen en gebruiken.13. De leerlingen kunnen spontaan gebruik maken van voor hen relevante informatie- en communicatietechnologie (ICT).
<p>Organisatiebekwaamheid</p> <ol style="list-style-type: none">14. De leerlingen zien in dat ze keuzes moeten maken om hun leven adequaat te organiseren.15. De leerlingen kunnen opdrachten zelfstandig plannen, organiseren, uitvoeren, evalueren en indien nodig bijsturen.16. De leerlingen kunnen bij groepsopdrachten: overleggen en actief deelnemen, in teamverband instructies uitvoeren, reflecteren en bijsturen.

Tijd- en ruimtebewustzijn

17. De leerlingen zien in op grond van de actualiteit en eigen ervaringen:
dat er culturele verschillen zijn in het dagelijks leven van mensen.
18. De leerlingen kennen relevante facetten van hun eigen streek.
19. De leerlingen kunnen belangrijke wereldproblemen herkennen en bespreken.

Maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid

20. De leerlingen kunnen solliciteren.
22. De leerlingen zien het belang in van maatschappelijk relevante formulieren en procedures.
23. De leerlingen kunnen maatschappelijk relevante formulieren lezen, invullen en controleren.
24. De leerlingen kunnen maatschappelijk relevante procedures toepassen.
25. De leerlingen kennen de voor hen relevante aspecten van de sociale wetgeving en het arbeidsrecht.
26. De leerlingen kunnen geld beheren en bankieren.
28. De leerlingen zien het belang in van levenslang leren.
29. De leerlingen zijn ingesteld op een bewust en verantwoord consumentengedrag.
30. De leerlingen zijn verkeersverantwoordelijk.
31. De leerlingen zijn gemotiveerd om te zorgen voor de eigen gezondheid en het eigen welzijn en dat van anderen.
32. De leerlingen nemen spontaan een veilige houding aan in dagelijkse situaties.

Wetenschap en samenleving

33. De leerlingen kunnen illustreren hoe natuurwetenschappen kunnen bijdragen tot een duurzame globale en lokale leefomgeving.
34. De leerlingen kunnen natuurwetenschappelijke verschijnselen verbinden met toepassingen uit de leefwereld.

2.4 BEROEPSGERICHTE VORMING

Beroepskwalificatie matroos binnenscheepvaart

https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:BEROEPSKWALIFICATIE:::::P1020_BK_DOSSIER_ID:2003

ALGEMENE ACTIVITEITEN

Algemene activiteiten kunnen geïntegreerd worden met één of meerdere beroepsgerichte clusters, met algemene vorming of afzonderlijke aangeboden worden.

Activiteiten + vaardigheden	Kennis
Werkt in teamverband <ul style="list-style-type: none">- Communiqueert efficiënt met alle actoren (schipper, collega's, bemanningsleden, ...)- Wisselt informatie uit met collega's en andere actoren	Basiskennis <ul style="list-style-type: none">- Wettelijke bepalingen- CDNI (Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart , 09/09/1996)

<ul style="list-style-type: none"> - Rapporteert aan de leidinggevende indien nodig - Werkt efficiënt samen - Volgt aanwijzingen van de schipper op - Handelt volgens inzicht in de eigen organisatie van zijn werk(plek) - Past zich aan de reglementering aan en zet zich in om de orde en tucht aan boord te vrijwaren <p>Handelt volgens de professionele gedragscode</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respecteert de omgangsvormen - Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen - Handelt volgens de professionele, reglementaire(gedrags)code - Past zijn/haar kledij aan conform de taakuitvoering - Meldt risico's en calamiteiten aan de schipper <p>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkt ergonomisch - Werkt economisch - Werkt ecologisch - Past de veiligheids- en milieuvoorschriften toe - Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen - Meldt problemen aan de schipper - Leert nieuwe opgelegde technieken en past ze toe - Past de van toepassing zijnde kwaliteitsnormen toe <p>Sorteert en stockeert afvalstoffen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sorteert afval- en ladingsresten en voert het af volgens de voorschriften - Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens de voorschriften - Recupereert materialen - Verzamelt gerecupereerde vloeistoffen 	<ul style="list-style-type: none"> - OVOCOM (hygiëne-code binnenvaart) - Deontologische code - Communicatieve en sociale vaardigheden - Scheepvaartterminologie in Engels, Frans en Duits (riverspeak: beheerst de kennis van dagelijkse onderwerpen en specifiek woordgebruik en terminologie gebruikt in de scheepvaart in Engels, Duits en Frans) - Kostenbewust omgaan met materialen en infrastructuur <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsprocedures en -regels - Ergonomie in de scheepvaart (ergonomische hef- en tiltechnieken, ...) - Hygiënische basisregels
--	--

Clusters

VAAR- EN KOPPELTECHNIEKEN – BEHEERSINGSNIVEAU 2

Kernactiviteiten + vaardigheden	Kennis
---------------------------------	--------

<p>Stuurt het schip in geval van nood</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houdt zich aan de algemene stuurinstructies - Gebruikt nautische hulpmiddelen - Stuurt het schip in het geval van nood rekening houdend met de invloed van externe factoren (stromingen, getijden, ondieptes, nabijheid van andere schepen, ...) - Gebruikt navigatiemateriaal (GPS, VHF, radar, ...) - Merkt signalen (verkeerslicht aan sluis, ...) op en houdt hiermee rekening tijdens het sturen van het schip <p>Voert handelingen uit ter assistentie voor het vastmaken van schepen, (aan- en afmeren, ...) en bereidt deze voor volgens procedures en/of in opdracht van de schipper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stemt de techniek van het af- of aanmeren af op de opdracht van de schipper - Bereidt de uitrusting van het schip voor, op aan- en afmeren - Houdt rekening met externe factoren (waterstand, getijden, breedte van rivieren en sluisen, ...) - Hanteert bij het aan- en afmeren trossen, meerlijnen, ... - Voert handelingen uit aan de hand van vastgelegde procedures voor het vastmaken en losmaken van te slepen of assisteren vaartuigen - Fungeert als look-out voor de schipper bij het uitvoeren van de manoeuvres - Communiceert met de schipper voor het aan- en afmeren - Communiceert met de wal in opdracht van schipper <p>Helpt bij het surveilleren en identificeert eventuele gebeurtenissen op het traject</p> <ul style="list-style-type: none"> - Staat op uitkijk '(look out)' - Identificeert gebeurtenissen (hindernissen, brand, aanvaringskoers, ...) en meldt deze aan de schipper of verantwoordelijke - Kijkt, luistert en maakt gebruik van alle beschikbare middelen om de veiligheid van vaartuig, bemanning en lading te vrijwaren <p>Voert handeling uit volgens procedures voor het koppelen van schepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stemt de techniek van het koppelen af op de opdracht van de schipper 	<p>Basiskennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnenscheepvaartreglementering - Vaarregels - Nautische hulpmiddelen - Navigatiemiddelen en navigatietechnieken - Geografie van rivieren, kanalen en kunstwerken op de waterwegen- - Stuurregels - Technieken voor het manoeuvreren en besturen van een rivierschip - Manoeuvres bij het passeren van kunstwerken, navigeren dicht bij andere schepen, aan- en afmeren, ... - Verbindingstechnieken <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regels voor het houden van de wacht - Vakterminologie - Verkeerstekens - Koppeltechnieken - Schiemanswerk
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - Bereidt de uitrusting van het schip voor op het koppelen - Hanteert bij het koppelen de koppellieren - Fungeert als look-out voor de schipper bij het uitvoeren van het koppelen - Communiqueert met de schipper op de brug bij het koppelen 	
---	--

LADEN EN LOSSEN – BEHEERSINGSNIVEAU 2

Kernactiviteiten + vaardigheden	Kennis
<p>Controleert en assisteert bij het laden en lossen van schepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kijkt de scheepsuitrusting na op defecten - Hanteert de scheepsuitrusting conform de voorschriften - Controleert de lading - Controleert de goede werking van installaties - Controleert de elementen (brandmelders, brandblusapparaten, afsluiting van laadruimte, ...) die belangrijk zijn voor de veiligheid van het schip - Rapporteert de schade van de lading aan de schipper - Plaatst lekbakken of haalt ze weg - (Ont)koppelt de laadslangen, gasretourleidingen en laadarmen en bedient de afsluiters - Gebruikt gespecialiseerd materiaal voor het manipuleren van lasten (autokraan, luikenwagen, bunker mast, ...) - Legt de luiken open of dicht - Controleert buikdenning op lekkage - Voorziet de containers eventueel van een elektrische aansluiting en plaatst 'corner points' op de aangewezen plaats - Verzekert de vrije doorgang van het walpersoneel - Pompt restanten in slobtanks - Handelt bij het behandelen van gevaarlijke stoffen (ADN) onder supervisie van een gecertificeerd persoon - Reinigt de laadruimtes, tanks en lenskorven door ontgassen, uitstomen of droogdweilen - Communiqueert duidelijk met andere actoren tijdens het laden - Rapporteert de schade van de lading aan de schipper of verantwoordelijke 	<p>Basiskennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - OVOCOM (Hygiëne-code binnenvaart) - Signalisatie - Reglementering voor het goedertransport - Laad- en stouwtechnieken - Schoonmaaktechnieken - Schoonmaakproducten - Schoonmaakmateriaal <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakterminologie - Veiligheidsregels voor gevaarlijke producten - Schiemanswerk - Modaliteiten voor het laden en lossen van de goederen - Veelvoorkomende vormen van schade aan de lading en hun oorzaken - Modaliteiten voor de in- en ontscheping van passagiers - Ergonomie in de scheepvaart (ergonomische hef- en tiltechnieken, ...)

<p>Voert taken uit bij het passagierstransport</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plaatst de uitrusting conform de procedure om passagiers te laten in- en ontschepen met inclusie van mindervaliden - Controleert de maximumbezetting van het schip bij het inschepen van de passagiers - Helpt de passagiers bij het in- en ontschepen en controleert de geldigheid van vervoersbewijzen - Assisteert de schipper bij het leiden van de passagiers tijdens noodtoestanden (verzamelen van passagiers, voorkomen van paniek, aangeven van lifejackets, ...) 	
---	--

ONDERHOUD - BEHEERSINGSNIVEAU 2

Kernactiviteiten + vaardigheden	Kennis
<p>Voert het onderhoud uit van het dek en de deinstallaties van het schip (kabels, touwen, windassen, ...) onder toezicht van de schipper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voert het onderhoud van het schip (schoonmaken, schuren, ontroesten, schilderen, lakken, ...) uit volgens het onderhoudsprogramma - Voert een visuele controle uit van de staat van de meertouwen, -trossen en koppelmaterieel onder supervisie van de verantwoordelijke - Voert het onderhoud uit van de meertouwen, -trossen en koppelmaterieel onder supervisie van de verantwoordelijke - Houdt lijst bij van de courante gebruiksgoederen en meldt tekorten aan de schipper <p>Voert preventief basisonderhoud van motoren of uitrustingen uit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controleert de werking van het materiaal, de instrumentengegevens (druk, debiet, temperatuur, ...) en de kritieke slijtagepunten, smeringspunten, ... - Gebruikt zintuigen om afwijkingen in de werking en staat van de machine op te sporen - Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen - Stelt de machine of installatie veilig en beveiligd ze tegen ongecontroleerd herinschakelen 	<p>Basiskennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrische veiligheidsnormen - Elektriciteit: machineonderdelen - Mechanica: machineonderdelen - Verbindingstechnieken - Kostenbewust omgaan met materialen en infrastructuur - Ontsmettingsproducten - Hygiëne- en netheidsregels - Schoonmaaktechnieken - Schoonmaakproducten - Schoonmaakmateriaal - Onderhoud van schoonmaakmaterieel - Voorraadbeheer - HACCP-normen - Voedselbereidingen <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakterminologie - Controleprocedures voor uitrusting van rivierschepen - Veiligheidsregels voor gevaarlijke producten - Onderhoudsprocedures - Verf types en het gebruik van verf - Hygiëne- en netheidsprocedures - Basisbereidingstechnieken van maaltijden - Wastechnieken

- Gebruikt handgereedschap en draagbaar elektrisch gereedschap
- Voert preventieve onderhoudsacties uit zoals reinigen, smeren, onderdelen (filters, riemen, ...) vervangen, vloeistofreservoirs bijvullen, ... op vraag van de schipper
- Merkt de nood aan curatief en/of correctief onderhoud op en meldt dit aan de schipper
- Reinigt de machinekamer

Lokaliseert een defect of storing

- Plaatst indien nodig de machine of installatie in veiligheid en beveiligt ze tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Leest foutcodes op displays van deelsystemen af
- Meldt een defect of storing aan de schipper of verantwoordelijke

Voert eenvoudige vervangingen en herstellingen uit

- Raadpleegt handleidingen van de constructeur
- Gebruikt handgereedschap en draagbaar elektrisch gereedschap
- Herstelt of vervangt eenvoudige defecte onderdelen onder toezicht
- Voert eenvoudige soldeer- en lasverbindingen uit onder toezicht

Ruimt de werkzone op, maakt ze schoon en voert een basisonderhoud van het gereedschap en de installaties uit

- Controleert de staat van het materiaal en materieel
- Voert het basisonderhoud uit van gereedschappen en installaties
- Legt gereedschap en grondstoffen op de juiste plaats terug
- Reinigt gereedschap vooraleer het op te bergen
- Houdt de werkvloer ordelijk en proper (verwijderen van voden, olievlekken, ...)

Voert huishoudelijke taken uit

- Bereidt eenvoudige gerechten
- Houdt zich aan de richtlijnen voor hygiëne en voedselveiligheid
- Reinigt de accommodatie en het dek
- Voert het was- en droogproces van textiel machinaal uit

VEILIGHEID - BEHEERSINGSNIVEAU 2

Kernactiviteiten + vaardigheden	Kennis
<p>Controleert en hanteert de veiligheidsuitrusting en –procedures volgens de richtlijnen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controleert de werking van de installaties en het reddingsmaterieel (o.a., brandblusapparaten, reddingsloepen, ...) - Neemt deel aan reddingsoefeningen (gebruik van reddingsmaterieel, CPR, beperkte radiocommunicatie, ...) - Werkt volgens de vastgelegde procedures, richtlijnen en afspraken aangaande het hanteren van de veiligheidsuitrusting <p>Voert de urgentiemaatregelen uit bij een noodgeval en waarschuwt de schipper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meldt het probleem aan de schipper of verantwoordelijke - Voert onder supervisie van de schipper urgentiemaatregelen uit - Draagt beschermings- en reddingsmateriaal - Leest het veiligheidsplan en voert het uit indien nodig (man over boord, gewonden, schip verlaten, brandplan, ...) - Past het evacuatieplan toe - Voert EHBO uit 	<p>Basiskennis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Signalisatie <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregels voor de binnenscheepvaart - Maritieme veiligheidsniveaus - Basisveiligheid (basic safety): sociale verantwoordelijkheden, brandpreventie en brandbestrijding, EHBO, persoonlijke overlevingstechnieken, persoonlijke veiligheid, samenwerken in nood en gebruik reddingsvlot, milieuverontreiniging - Preventiemaatregelen en arbeidsongevallen - Vakterminologie - Veiligheidsregels voor gevaarlijke producten

3. Aandeel werkplekcomponent

De werkplekcomponent in het standaardtraject binnenvaart en beperkte kustvaart dual bedraagt gemiddeld minstens 20 uren per week op schooljaarbasis.